„Застъпничество за жени със зависимости“

Advocacy for Women with Substance Use Disorders

Организация: Фондация „Независима“
Програма: „РеАкция“ – Български фонд за жените
Договор №: 26-PROP-001398
Продължителност: 9 месеца, с начало 31.03.2026 г.
Финансиране: 9,980 евро

За проекта

Проектът „Застъпничество за жени със зависимости“ е инициатива на Фондация „Независима“, насочена към включването на специфичните потребности на жените със зависимости в националните политики и професионалните практики в България.

Проектът се реализира в контекста на разработването и общественото обсъждане на новата Национална стратегия за борба с наркотиците. Този процес предоставя възможност за експертно участие и формулиране на конкретни предложения, свързани с необходимостта от развитие на политики и услуги, съобразени с потребностите на жените.

В България лечението и подкрепата при зависимости са изградени основно спрямо общата популация, без достатъчно внимание към специфичните социални, здравни и семейни предизвикателства, пред които са изправени жените. В същото време европейските политики в областта на наркотиците поставят акцент върху необходимостта от подходи, чувствителни към пола, в превенцията, лечението, намаляването на вредите и социалната интеграция.

Проектът поставя във фокуса и бариерите пред достъпа до лечение и психосоциална подкрепа, свързани със стигмата, социалната изолация и пресичащите се форми на неравенство, пред които са изправени жените със зависимости.

Основната цел е темата да намери по-ясно място в професионалния и институционалния дебат, като бъдат формулирани конкретни експертни предложения за подобряване на политиките и практиките в съответствие с европейските и международните стандарти.

Основни дейности

Проектът обединява три последователни застъпнически инициативи, които свързват професионалния и институционалния диалог с разработването на конкретни експертни решения.

1. Участие в Националната конференция на специалистите по зависимости

Първата дейност включва участие на Фондация „Независима“ в Националната конференция на специалистите по зависимости, включително модериране на тематичен панел, посветен на женското здраве и зависимостите, и участие в две кръгли маси с представители на професионалната общност, институции и граждански организации.

В центъра на дискусиите е необходимостта от интегриране на подход, чувствителен към пола, и травма-информиран подход в политиките и услугите за хора със зависимости.

Съществен елемент е участието на две жени с личен опит, които представят своята гледна точка относно липсващите услуги и предизвикателствата при търсенето на подкрепа.

Участието включва и информационен щанд за пряка комуникация със специалисти и институции, установяване на професионални контакти и ангажиране на участници в последващата експертна работа.

2. Двудневна експертна работна сесия

Втората дейност е двудневна експертна работна сесия, която обединява специалисти от различни професионални направления – психолози, социални работници, психиатри, здравни специалисти, представители на граждански организации и институции.

Работата е насочена към идентифициране и структуриране на основните проблеми, извеждане на приоритетните теми и формулиране на насоки за подобряване на политиките и професионалните практики.

Основен акцент е необходимостта от интегриране на подходи, чувствителни към пола и травмата, в работата с жени със зависимости.

Дейността включва формулиране на експертни препоръки и сформиране на мултидисциплинарна работна група от шестима специалисти, която продължава работата по разработването на предложение за стандарт за качество.

3. Разработване на предложение за стандарт за качество на работата с жени със зависимости

Третата дейност е свързана с работата на шестчленна експертна група, обединяваща специалисти в областта на зависимостите, психичното здраве и социалната подкрепа, включително психолози, социални работници, психиатри и експерт с личен опит.

Основната задача на групата е разработването на предложение за стандарт за качество на работата с жени със зависимости, основан на европейски и международни практики.

Процесът включва пет онлайн експертни дискусии, самостоятелна работа по съдържанието на стандарта, анализ на европейски и международни практики и формулиране на приложими решения.

В основата на документа са принципите на подхода, чувствителен към пола и травмата, както и необходимостта от по-ясни стандарти за качество в професионалната работа.

Разработването на предложението е насочено към създаването на конкретен експертен документ, който да бъде представен пред институции и професионални мрежи като инструмент за подобряване на политиките и практиките в областта на зависимостите.

Участие на жени с личен опит

Важен принцип на проекта е активното участие на жени, пряко засегнати от проблемите, свързани със зависимостите.

Освен участието на две жени с личен опит в дискусиите на Националната конференция, в експертната работна група е включена и жена с личен опит, преминала специализирано обучение и сертифицирана като специалист в областта на зависимостите.

Този подход съчетава професионалната експертиза с непосредствения опит на жените и признава тяхната перспектива като равностоен източник на знание при формулирането на решения.

Той е част от травма-информирания подход, върху който се основава работата на Фондация „Независима“, и поставя акцент върху активното участие на засегнатите жени и споделеното вземане на решения.

Очаквани резултати и значение на проекта

Проектът е насочен към по-ясно позициониране на специфичните потребности на жените със зависимости в националния професионален и институционален дебат и формулиране на конкретни предложения за подобряване на съществуващите политики и практики.

Основен очакван резултат е разработването на предложение за стандарт за качество на работата с жени със зависимости, основан на европейски и международни доказани практики. Документът е предназначен да предложи рамка за подобряване на професионалните подходи и въвеждане на по-устойчиви и съгласувани практики.

Проектът допринася и за разширяване на диалога между специалисти, институции и граждански организации, работещи в областта на зависимостите, общественото здраве, социалната подкрепа и правата на жените.

Поставянето на темата в контекста на равнопоставеността и социалната справедливост насочва внимание към пресичащите се форми на неравенство, стигмата и ограничения достъп до подкрепа, с които се сблъскват жените със зависимости.

Създадените професионални контакти, експертната работна група и предложението за стандарт за качество представляват основа за продължаване на работата по темата и след приключване на проекта.

Чрез тези дейности Фондация „Независима“ развива своя експертен и организационен капацитет и участието си в професионалния и институционалния диалог, свързан с развитието на политики и услуги за жени със зависимости в България.

Финансиране: Проект „Застъпничество за жени със зависимости“ се реализира с финансовата подкрепа на Български фонд за жените (БФЖ) по програма „РеАкция“, в рамките на проект BIRDS in BG – 2 (№ 101184271), съфинансиран от Европейския съюз по програма „Граждани, равенство, права и ценности“ (CERV).

* С финансовата подкрепа на Български фонд за жените / Bulgarian Fund for Women и Европейски съюз. Изразените възгледи и мнения са единствено на автора(ите) и не отразяват непременно тези на БФЖ, ЕС, Генерална дирекция „Правосъдие и потребители“ на Европейската комисия или на ЕК. Нито БФЖ, нито ЕС, нито ЕК и нейните структури могат да бъдат държани отговорни за тях.